

EUROPEAN COURT OF HUMAN RIGHTS
COUR EUROPÉENNE DES DROITS DE L'HOMME

© Министерство на правосъдието на Република България, mjs.bg. Разрешението за повторно публикуване на този неофициален превод е предоставено единствено за целите на включването му в базата данни HUDOC на ЕСПЧ.

© Ministry of Justice of the Republic of Bulgaria, mjs.bg. Permission to re-publish this non-official translation has been granted for the sole purpose of its inclusion in the Court's database HUDOC.

ПЕТО ОТДЕЛЕНИЕ

ДЕЛО АНГЕЛ ВАСКОВ АНГЕЛОВ срещу БЪЛГАРИЯ

(Жалба № 34805/02)

РЕШЕНИЕ

СТРАСБУРГ

25 март 2010 г.

ОКОЧАТЕЛНО

25/06/2010

Настоящото решение е станало окончателно по силата на член 44 § 2 от Конвенцията. То може да претърпи изменения по формата.

По делото Ангел Васков Ангелов срещу България,

Европейският съд за правата на човека (пето отделение), заседаващо в следния състав :

Пеер Лоренцен, *председател*,
Ренате Йегер,
Карел Юнгвирт,
Райт Марусте,
Марк Вилиджър,
Изабел Бери-Льофевр, *съдии*,
Здравка Калайджиева, *съдия ad hoc*,

и Клаудия Вестердиек, *секретар на отделението*,

след проведено обсъждане в закрито заседание на 2 март 2010 г.,
постанови следното решение, прието на същата дата:

ПРОЦЕДУРА

1. Делото е образувано по жалба (№ 34805/02 г.) срещу Република България, с която българският гражданин г-н Ангел Васков Ангелов („жалбоподателя“) е сезирал Съда на 11 септември 2002 г. на основание член 34 от Конвенцията за защита на правата на човека и основните свободи („Конвенцията“).

2. Българското правителство („Правителството“) се представлява от своят агент, г-жа С. Атанасова, от Министерството на правосъдието.

3. Жалбоподателят се оплаква, че е бил бит в полицейското управление по време на задържането си и, че вътрешните власти не са спазили задължението си да извършат ефективно разследване относно жалбите за малтретиране, което е претърпял, докато е бил в ръцете на полицията.

4. На 7 януари 2008 г., председателят на пето отделение е решил да съобщи жалбата на Правителството. Както позволява член 29 § 3 от Конвенцията, той, освен това, е решил, че отделението ще се произнесе едновременно по допустимостта и по същество на делото.

ФАКТИЧЕСКА ОБСТАНОВКА**I. ФАКТИТЕ ПО СЛУЧАЯ**

5. Жалбоподателят е роден през 1969 г. и живее в с. Мартен, област Русе.

А. Задържането на жалбоподателя и първата му жалба пред военната прокуратура

6. На 25 април 1998 г., около 4 часа сутринта, не далеч от автогарата в Русе, жалбоподателят бил арестуван от полицейски патрул, докато носел предното стъкло на автомобил. Бил заведен в 1-во полицейско управление и разпитан относно предното стъкло: заподозрян бил в кражбата на този предмет. Същият ден, като мярка за неотклонение, жалбоподателят бил задържан.

7. Задържането му продължило до 28 април 1998 г. Заинтересованият посочва в жалбата, че трима от полицаите в участъка, включително и този, който е бил натоварен да разследва предполагаемата кражба на стъклото, са му нанесли удари с тъп предмет с цел да изтръгнат самопризнания от него. В крайна сметка той признал за кражбата на предното стъкло.

8. На 28 април 1998 г., след освобождаването си от полицейския участък, жалбоподателят бил прегледан от съдебен лекар, който изготвил експертиза за тази цел. По време на прегледа лекарят установил хематом с размер 9 X 4 сантиметра на лявата лопатка на жалбоподателя, хематом с размери 5 x 3 сантиметра в задната част на лявото рамо, хематом с размери 9 x 2,5 сантиметра в задната част на дясното рамо и хематом с размер 4 x 3 сантиметра на дясната лопатка. Лекарят заключава, че телесните повреди са настъпили в резултат на удари, нанесени с тъп предмет, и могат да са причинени на 26 април 1998 г., както заявява заинтересованият.

9. На 29 април 1998 г. заинтересованият депозира жалба пред военната прокуратура във Варна срещу полицаите Б.С. и И.Д. затова, че са го били по време на задържането му в 1-во районно полицейско управление в Русе. Жалбата е останала без последици.

Б. Наказателното преследване срещу жалбоподателя

10. Районната прокуратура в Русе започнала наказателно преследване за кражба срещу жалбоподателя. По време на следствието органите на предварителното разследване са разпитали известен брой свидетели, назначили са експертизи и са събрали веществени доказателства. След разследването заинтересованият бил изправен пред районния съд в Русе. По време на цялата процедура пред първоинстанционният съд той бил съветван от избран от него адвокат.

11. На заседанието от 3 април 2001 г. жалбоподателят обяснил, че самопризнанията, които направил по време на предварителното разследване, полицаите са изтръгнали от него по време на задържането му. По негово искане районният съд е назначил съдебна експертиза въз основа на документите относно жалбоподателя в архивите на службата

по съдебна медицина в Русе. Съдебният лекар е представил доклада си на 3 май 2001 г. Той е повторил констатациите, съдържащи се в съдебния доклад от 28 април 1998 г., според които жалбоподателят е претърпял няколко удара с тъп предмет, например палка или дървена пръчка, вероятно на 26 април 1998 г. Всички удари са били нанесени с един и същ предмет и експертът заключава, че не става дума за самонараняване.

12. С присъдата от 3 май 2011 г. районният съд в Русе е признал жалбоподателя за виновен за кражбата на предното стъкло и го е осъдил на три години лишаване от свобода. Съдът е основал присъдата си на показанията на полицаите, които са арестували жалбоподателя, на тези на собственика на колата и на останалите събрани веществени доказателства. В мотивите към присъдата съдът е отстранил самопризнанията на жалбоподателя получени след ареста му и не ги е взел предвид при установяване на фактите. Мотивирал е това свое решение с аргумента, че тези самопризнания са получени не по време на същинското наказателно преследване, а по време на предварителното разследване, чиято цел е да бъдат събрани достатъчно данни за извършването на престъпление, и че същите не са получени в съответствие с наказателно-процесуалния кодекс. Поради това е било безпредметно да се изследва дали показанията са получени чрез използване на физическа сила. Жалбоподателят е обжалвал.

13. На заседанието от 13 септември 2001 г. жалбоподателят се е явил пред апелативния съд без защитник. Заявил е, че е оттеглил пълномощията на адвоката, който го е представлявал пред първата инстанция. Не е поискал от съда да му назначи служебен защитник и е заявил, че сам ще осигури защитата си. Съдът е установил, че вътрешното законодателство не изисква задължително представителство от адвокат в конкретния случай и е решил да продължи с разглеждането на делото. Жалбоподателят не е представил никакви нови доказателства и се е ограничил до препращане към аргументите, изложени в апелативната жалба, депозирана пред съда.

14. С решение от 20 септември 2001 г. районният съд в Русе е потвърдил присъдата на жалбоподателя и се е съгласил с мотивите на първоинстанционният съд. Заинтересованият е подал касационна жалба, в която е изложил, че присъдите на двете предходни инстанции не са основават на достатъчно доказателства и че самопризнанията са му били изтръгнати.

15. С решение от 4 февруари 2002 г. Върховният касационен съд е отхвърлил жалбата на жалбоподателя. Върховният съд е установил, че присъдите на долните инстанции се основават на последователните показания на свидетелите и други веществени и писмени доказателства. Що се отнася до самопризнанията на жалбоподателя, те са били отстранени от долните инстанции.

16. Освен това, през 2001 г. в рамките на друго наказателно производство за кражба жалбоподателят е бил осъден на две години и шест месеца лишаване от свобода. След влизането в сила на тази присъда той е поискал от районният съд в Русе да кумулира тази присъда с трите години лишаване от свобода, които вече изтърпявал и да му наложи най-тежкото наказание.

17. С решение от 19 април 2004 г. районният съд в Русе е отхвърлил искането с мотива, че условията за кумулиране на двете наказания не са били изпълнени в случая. Това решение не е било обжалвано от жалбоподателя пред по-горна инстанция.

В. Разследването относно твърденията за малтретиране от страна на полицията.

18. На 3 октомври 2002 г. жалбоподателят се е обърнал към районната прокуратура в Русе и е поискал започването на наказателно преследване срещу полицаи Б.С., който е провел разпитите по време на задържането му от 25 до 28 април 1998 г. На 18 октомври 2002 г. жалбата на жалбоподателя била препратена на военната прокуратура във Варна.

19. На 19 март 2003 г. военният прокурор се е обърнал към началника на 1-во районно полицейско управление в Русе и му е поискал данни относно задържането на жалбоподателя, както и относно самоличността на полицаите, които са арестували жалбоподателя и са разследвали наказателното му дело. Освен това, той е поискал да узнае дали полицаите са прибегнали до физическа сила по време на задържането на жалбоподателя.

20. В доклада си, изпратен на 21 март 2003 г. до военния прокурор, началникът на полицейското управление е уточнил, че жалбоподателят е бил задържан от полицаи И.Д. и че полицаи Б.С., който починал междувременно, действително е разпитал жалбоподателя скоро след задържането му. Докладът отрича всякаква употреба на физическа сила по отношение на жалбоподателя.

21. Въз основа на този доклад и след като се е запознал с документите, съдържащи се в наказателната преписка на жалбоподателя – включително и медицинската експертиза от 3 май 2001 г. – военният прокурор на Варна отказва с постановление от 27 март 2003 г. да образува наказателно преследване срещу участвалите полицаи. Той отбелязва, че полицейските служители, изслушани по време на наказателното преследване срещу жалбоподателя, са отрекли употребата на каквато и да било физическа сила по отношение на жалбоподателя. По такъв начин събраните данни по случая не подкрепят версията от фактите на жалбоподателя, според която той е

бил бит в полицейския участък. Жалбоподателят е оспорил това постановление пред военноапелативния прокурор.

22. С постановление от 12 май 2003 г. военноапелативният прокурор е изпратил делото на по-долустоящия прокурор за допълване на разследването. По-конкретно, той е постановил на военния прокурор във Варна да събере показанията на жалбоподателя и тези на всички свидетели, които същият е посочил.

23. На 25 август 2003 г. жалбоподателят е подал жалба пред военноапелативния прокурор срещу пасивното отношение на военната прокуратура на Варна, която се бави с провеждането на необходимите следствени действия. Тази жалба била препратена на военния прокурор във Варна, който с писмо от 6 октомври 2003 г. е поискал от жалбоподателя да депозира писмени обяснения относно обстоятелствата, при които е било извършено неговото задържане между 25 и 28 април 1998 г. Заинтересованият, който по това време е бил задържан в затвора във Враца, е изпратил показанията си на 29 октомври 2003 г. В тях той обвинява трима полицаи от 1-во районно полицейско управление в Русе – полицаите Б.С., И.Д. и Р.Д. – и посочва определен брой свидетели, които могат да потвърдят, че е бит по време на задържането си.

24. През януари и май 2004 г. жалбоподателят обръща на два пъти към военноапелативния съд, за да се оплаче от пасивността на военния прокурор във Варна, който все още не бил провел следствените действия, посочени в постановлението от 12 май 2003 г. на по-горестоящия прокурор. С писмо от 22 юни 2004 г. военноапелативния прокурор е поискал от военния прокурор във Варна да ускори разследването, провеждано във връзка с оплакванията на жалбоподателя.

25. Между 29 юни и 19 август 2004 г. военният прокурор е извършил установяване на самоличността и разпит на свидетелите на събитията. Той е събрал показанията на двамата замесени полицаи – И.Д. и Р.Д. – които са заявили, че не са използвали физическа сила по отношение на жалбоподателя. Двама от свидетелите, посочени от жалбоподателя, не са били открити – първият бил напуснал страната, а относно постоянния адрес на втория полицията не разполагала с данни. Трима други свидетели, които са полицейски служители, както и братът на жалбоподателя също били разпитани. Те обяснили, че са научили от заинтересования, че същият е бил бит в полицейското управление. Никой от тях не е видял видими следи от насилие върху жалбоподателя.

26. С постановление от 20 август 2004 г. военният прокурор във Варна отказал да образува наказателно преследване срещу въпросните двама полицаи. Прокурорът счита, че събраните показания не позволяват да се направи заключение, че телесните повреди на

жалбоподателя са причинени от полицейските служители. Освен това, аргументът на жалбоподателя, че самопризнанията му са били изтръгнати със сила, вече е било взето предвид в рамките на наказателното преследване срещу него и отхвърлен от съда.

II. ПРИЛОЖИМО ВЪТРЕШНО ПРАВО

27. Фактът на посегателство срещу физическата цялост на друго лице чрез нанасяне на удари и наранявания (*телесна повреда*) се наказва в зависимост от тежестта на нараняванията и причинените страдания в членове 128 до 130 от Наказателния кодекс (НК). В случай на телесна повреда, причинена от полицейски служител при изпълнение на служебните му задължения член 131 от НК предвижда лишаване от свобода до 12 години.

28. По силата на членове 186 до 190 от Наказателно процесуалния кодекс от 1974 г. (по-долу НПК), прокурорът е бил длъжен да образува наказателно производство, ако бъде информиран за извършено престъпление и ако съществуват достатъчно данни, за да се стигне до заключението, че въпросните деяния съставляват престъпление.

29. Член 194 от НПК позволява на засегнатите лица да оспорват отказа на прокурора да образува наказателно производство пред погорестоящият прокурор.

30. Съгласно член 388 от НПК наказателните дела срещу служителите на Министерството на вътрешните работи се разглеждат от военните съдилища. Образуването на наказателно производство и контролът върху предварителното разследване в тези случаи са били поверени на военната прокуратура.

ПРАВНА ОБСТАНОВКА

I. ОТНОСНО ПРЕТЕНДИРАНИТЕ НАРУШЕНИЯ НА ЧЛЕН 3 ОТ КОНВЕНЦИЯТА

31. Жалбоподателят твърди, че е бил подложен на грубо отношение от страна на полицията и че държавните власти не са изпълнили задълженията си да проведат ефективно разследване на събитията около задържането му. Той се позовава на член 3 от Конвенцията, който гласи следното:

„Никой не може да бъде подложен на изтезания или нечовешко или унижително отношение или наказание.”

А. Относно допустимостта

32. Съдът констатира, че оплакванията, не са явно неоснователни по смисъла на член 35 § 3 от Конвенцията. Той установява освен това, че по отношение на тях няма никакво друго основание за недопустимост. С оглед на това следва да бъдат обявени за допустими.

Б. По същество

33. Съдът отбелязва в самото начало, че жалбоподателят е направил две различни оплаквания от гледна точка на член 3 от Конвенцията. Едното се отнася до малтретирането, за което твърди, че му е било причинено от полицейските служители, а другото се отнася до ефикасността на разследването, проведено от властите във връзка с тези събития. С оглед на това, той счита за уместно да разгледа последователно двете оплаквания.

1. Относно твърдяното малтретиране

а) Аргументи на страните

34. Жалбоподателят заявява, че е бил бит от трима полицаи от 1-во районно полицейско управление в Русе по време на задържането си, което е продължило от 25 до 28 април 1998 г. Той твърди, че са му нанесени удари с тъп предмет по гърба и раменете. В подкрепа на твърденията си заинтересованият е представил медицинско свидетелство от съдебен лекар, който го прегледал на 28 април 1998 г., както и заключението от съдебно-медицинската експертиза, прието на 3 май 2001 г. от районния съд в Русе. По думите му целта на полицаите е била да изтръгнат от него самопризнания.

35. Правителството оспорва тезата на жалбоподателя. Без да посочва конкретни аргументи, то се ограничава до това да обяви, че твърденията на жалбоподателя не са доказани.

б) Оценка на Съда

36. Съдът напомня, че за да попадне под действието на член 3, малтретирането трябва да достигне минимална степен на сериозност. Оценката на този минимум е относителна по своята същност; тя зависи от всички данни по случая и, по-специално, от продължителността на малтретирането, физическото или психологическо въздействие, а понякога и от пола, възрастта и здравословното състояние на жертвата. Когато един индивид е лишен от свободата си, употребата по спрямо него на физическа сила, когато тя не е била наложителна от неговото поведение накърнява човешкото достойнство и представлява по

принцип нарушение на правото, гарантирано от член 3 (*Labita срещу Италия* [GC], н° 26772/95, § 120, ЕСПЧ 2000-IV).

37. Твърденията за малтретиране трябва да бъдат изложени пред Съда с достатъчно и подходящи доказателства. За установяването на фактите той си служи с критерия на доказателството „отвъд всякаква степен на основателно съмнение“ (*Ирландия срещу Великобритания*, 18 януари 1978 г., § 161 *in fine*, серия А н° 25). В постоянната си съдебна практика във връзка с такъв вид дела Съдът е установил една оборима презумпция: когато един индивид е задържан в момент, в който се е намирал в добро здравословно състояние и бъде установено, че по време на освобождаването му има наранявания, в тежест на държавата е да предостави достоверно обяснение за произхода на нараняванията, в противен случай следва да бъде приложен член 3 от Конвенцията (*Selmouni срещу Франция* [GC], н° 25803/94, § 87, ЕСПЧ 1999-V).

38. Що се отнася до квалификацията на различните видове малтретиране, които попадат под действието на член 3, Съдът напомня, че е счел за „нечовешко“ отношение това, което е било наложено с умисъл в продължение на часове и е причинило телесни увреждания или силни физически или морални страдания. Той е счел, че отношението е „унизително“, когато е от такъв характер, че да предизвика у жертвите чувство на страх, тревога и малоценност с цел да ги унижи (виж решение *Labita*, цитирано по-горе, § 120).

39. Съдът отбелязва, че, разглеждайки наказателното дело срещу жалбоподателя, първоинстанционният съд е разпоредил съдебномедицинска експертиза (виж параграф 11 по-горе), която очевидно е целяла да провери твърденията на жалбоподателя, според които самопризнанията му са били изтръгнати от полицаите по време на задържането му. Той установява, че вътрешните съдилища не са сметнали за необходимо да се произнесат по този въпрос, тъй като са отстранили самопризнанията на засегнатия с друг мотив (виж параграф 12 по-горе). Що се отнася до наказателното преследване, извършено срещу обвинените от жалбоподателя полицаи, то е било прекратено от военната прокуратура, без да бъде внесено в съда (виж параграф 26 по-горе). С оглед на това, настоящото дело следва да се разграничи от делото *Klaas срещу Германия* (22 септември 1993 г., § 30, серия А н° 269), където обвиненията в полицейска бруталност, както и съответните факти са били обект на независима и пълна преценка от страна на вътрешните съдилища. С оглед на това, Съдът счита, че в конкретния случай той трябва да извърши своя собствена оценка на фактите въз основа на доказателствата, с които разполага, и спазвайки установените правила от съдебната практика в това отношение.

40. Той отбелязва преди всичко, че жалбоподателят е представил медицинското свидетелство от 28 април 1998 г., което е било

изготвено в деня на освобождаването му от 1-во районно полицейско управление в Русе. В този документ, чието съдържание не е оспорено от държавата ответник, се описват следи от силни удари, нанесени с тъп предмет по раменете и гърба на засегнатия (виж параграф 8 по-горе). Съдебният лекар, изготвил въпросното удостоверение, е счел, че констатираните наранявания могат да датират от 26 април 1998 г., тоест от втория ден от задържането на жалбоподателя (*ibidem*). Тези констатации са подкрепени от заключението на съдебномедицинската експертиза, назначена от първоинстанционния съд и приета от същия на 3 май 2001 г. (виж параграф 11 по-горе).

41. Съдът счита, че доказателствата, посочени по-горе, потвърждават тезата на жалбоподателя, според която спрямо него е използвана физическа сила през периода на задържането му в 1-во районно полицейско управление в Русе. Той счита, освен това, че поради интензивността на използваната в случая сила, която се потвърждава от следите, оставени върху тялото на заинтересования, ефектът от претърпяното от него малтретиране надвишава прага на сериозност за прилагане на член 3 от Конвенцията и се свежда до нечовешко и унижително отношение.

42. Съдът установява освен това, че Правителството не е представило никакъв аргумент, за да обясни произхода на телесните повреди на жалбоподателя, които са били установени в деня на неговото освобождаване от полицейския участък (виж параграф 35 по-горе). В конкретния случай не е имало твърдения нито, че заинтересованият е имал агресивно поведение по време на задържането му, нито, че е имало опити за самонараняване от негова страна. Освен това, тази последна вероятност е била изрично отхвърлена от заключението на медицинското вещо лице от 3 май 2001 г. (виж параграф 11 по-горе).

43. В заключение, като се имат предвид доказателствата, с които разполага, и липсата на убедително обяснение относно произхода на установените наранявания в края на задържането на жалбоподателя, Съдът счита, че последният е претърпял нечовешко и унижително отношение от страна на полицията. Следователно е налице нарушение на член 3 от Конвенцията в това отношение.

2. Относно ефективния характер на разследването

а) Аргументи на страните

44. Жалбоподателят посочва, че разследването, проведено от военната прокуратура относно твърденията му за претърпяно от него малтретиране от страна на полицията не съответстват на изискванията на член 3 от Конвенцията. Същото не е довело до наказване на виновните лица за малтретирането, причинено на жалбоподателя, и

военната прокуратура не е взела предвид множеството жалби от страна на жалбоподателя по този повод.

45. Правителството е предоставило преписката по разследването открито от военната прокуратура във Варна въз основа на оплакването на жалбоподателя. То счита, че като се имат предвид предприетите следствени действия, разследването по случая е било достатъчно задълбочено и напълно отговаря на изискванията на член 3.

б) Оценка на Съда

46. Съдът напомня, че когато един индивид твърди по доказуем начин, че е претърпял от страна на полицията или на други подобни държавни служби сериозни незаконни и противоречащи на член 3 посегателства, тази разпоредба заедно с общото задължение, наложено на държавата с член 1 от Конвенцията да „признае на всяко лице попадащо в [нейната] юрисдикция, правата и свободите (...) [от] Конвенцията“, изисква, по подразбиране, да има ефективно официално разследване. Това разследване трябва да може да доведе до разкриването и наказването на отговорните лица. Ако това не беше така, въпреки фундаменталното си значение, общата законова забрана за изтезания и наказания или нечовешко или унижително отношение би била неефикасна на практика и би било възможно в определени случаи служителите на държавата да потъпкват, възползвайки се от една квазиненаказуемост, правата на тези, които подлежат на техния контрол (виж *Асенов и други срещу България*, 28 октомври 1998 г., § 102, *Сборник решения* 1998-VIII).

47. Едно такова разследване следва да бъде „ефективно“, доколкото то трябва да позволява на властите да определят дали прибягването до сила е било или не оправдано предвид конкретните обстоятелства по делото (*Zelilof срещу Гърция*, n° 17060/03, § 55, 24 май 2007 г.). Един от основните аспекти на ефективното разследване е неговата бързина – държавните власти са длъжни да образуват такова разследване, когато им станат известни достатъчно данни, които предполагат, че се касае за случай на изтезание или на малтретиране и то дори при отсъствието на жалба в истинския смисъл от страна на засегнатите лица (виж например *Bati и други срещу Турция*, n°s 33097/96 и 57834/00, § 133, ЕСПЧ 2004-IV (извадки)). По същия начин органите на разследването следва проявяват бързина при изпълнението на следствените действия (виж, например, решение *Labita*, цитирано по-горе, §§ 133 et 134).

48. Член 3 налага освен това разследването да бъде достатъчно „задълбочено“: властите, отговарящи за разследването, трябва да се стремят да установят добросъвестно обстоятелствата по делото, без да пренебрегват относимите доказателства или да бързат да приключат разследването, като се основават на необосновани или прибързани констатации (виж, между другото, решението *Асенов и други*, цитирано

по-горе, §§ 103 до 105). Властите са задължени освен това да съхраняват и събират доказателствата необходими за установяване на фактите, независимо дали се отнася – например – за свидетелски показания или за веществени доказателства (виж решение *Zelilof*, цитирано по-горе, § 56).

49. Вземайки предвид конкретния случай, Съдът констатира, че на 29 април 1998 г. жалбоподателя е изпратил една първа жалба до военната прокуратура във Варна, в която излага насилственото отношение на полицаите от 1-во районно полицейско управление в Русе и уличава полицаите Б.С. и И.Д. (виж параграф 9 по-горе), но не е последвало никакво следствено действие. Жалбоподателят е представил копие от тази първа жалба. Съдът обаче не е в състояние да установи дали прокуратурата е отказала да образува преписка по оплакванията на жалбоподателя: по-конкретно не съществува никаква индикация, която да даде възможност да се установи дали жалбоподателят е изпратил и на прокуратурата документи, подкрепящи обвиненията му, например медицинското свидетелство, изготвено след неговото задържане, и дали писмото му действително е било получено от военната прокуратура във Варна.

50. За сметка на това е установено, че жалбоподателят е изложил твърдения за малтретиране по време на разглеждането на делото му пред първоинстанционния съд на съдебното заседание от 3 април 2001 г. (виж параграф 11 по-горе) и, че последният е предприел някои мерки за проверка на твърденията му – той, по-специално, е назначил и приел медицинска експертиза за тази цел (*ibidem*). С оглед на тези факти, Съдът смята, че считано от датата, на която медицинското вещо лице е представило заключението си пред районният съд, а именно на 3 май 2001 г., вътрешните власти са били изправени пред достатъчно ясни данни, които са давали основание да се предположи, че жалбоподателят е претърпял унизително отношение от страна на полицията.

51. Съдът отбелязва освен това, че тези данни са били годни да събудят подозрения относно извършването на престъпление от страна на уличените от жалбоподателя полицаи (виж параграф 27 по-горе). Съгласно разпоредбите на Наказателно-процесуалния кодекс в сила към съответния момент, военната прокуратура е била оправомощена да започне такова разследване по отношение на полицаите (виж параграф 30 по-горе). Но нито районният съд, нито прокурорът, който е участвал в процеса срещу жалбоподателя, са счели за необходимо да сезират военния съд. Съдът счита, че това пасивно отношение от страна на първоинстанционната съдебна инстанция и прокуратурата подлежи на критика. Така, едва след подаването на втората жалба на жалбоподателя, от 3 октомври 2002 г., военният съд е образувал разследване въз основа на оплакванията, или почти четири години и

половина след въпросните събития. Съдът счита, че това закъснение автоматично е намалило значително шансовете за успех на разследването.

52. Съдът констатира след това, че разследването, проведено от военния съд, е било много бавно. Следва да се отбележи в това отношение, че забавянията в разследването се дължат на поведението на военния прокурор от Варна. Той е предприел първите следствени действия едва пет месеца след жалбата на жалбоподателя (виж параграфи 18 и 19 по-горе). На 12 май 2003 г., военноапелативният прокурор е поискал от него да събере показанията на жалбоподателя и да разпита посочените от него свидетели. Не може да не се отбележи, че военният прокурор във Варна е чакал още пет месеца преди да поиска обясненията на жалбоподателя (виж параграф 23 по-горе). Що се отнася до разпитите на свидетелите, посочени от заинтересования, те са извършени между 29 юни и 19 август 2004 г., или повече от една година след искането на горестоящият прокурор за това действие и повече от шест години след въпросните събития. Съдът отбелязва, че заинтересованият е бил принуден да подаде три последователни искания до горестоящият прокурор, за да бъдат извършени въпросните следствени действия (виж параграфи 23 и 24 по-горе).

53. Съдът отбелязва, че за да вземе решението си да не започне наказателно преследване по оплакванията на жалбоподателя, военният прокурор е счел, че данните по случая не му позволяват да направи заключение, че телесните повреди са причинени от полицаите. Той е основал това заключение на показанията на двамата полицаи, уличени от жалбоподателя, които са отрекли каквото и да било прибягване до сила и на факта, че никой от разпитаните свидетели не е забелязал видими следи от насилие върху жалбоподателя (виж параграфи 25 и 16 по-горе). Обаче, от една страна показанията, дадени от полицаите И.Д. и Р.Д. не могат да бъдат приети като такива на безпристрастен свидетел, а, от друга страна, медицинските доказателства са показали, че на жалбоподателя са били нанесени удари с тъп предмет върху раменете и по гърба, с което би могло да се обясни това, че никой от разпитаните свидетели не е забелязал следи от насилие при разговорите си със заинтересования.

54. Съдът отбелязва най накрая, че в постановлението за прекратяване от 20 август 2004 г. не се съдържа никакво достоверно обяснение за произхода на установените наранявания, които обаче, според медицинската експертиза, с която е разполагала прокуратурата, действително са датирани от 26 април 1998 г., т.е. от втория ден на задържането на жалбоподателя в полицейския участък. Освен това, медицинското вещо лице изрично е отхвърлило хипотезата за самонараняване и не е имало никакви индикации по делото, които да позволят да се направи заключение, че жалбоподателят е имал каквото

и да било сблъсък с друг задържан по време на пребиваването му в полицейския участък. С оглед на горепосочените факти, заключението на военния прокурор, че нараняванията на заинтересования не се дължат на насилствените действия на полицаите, е неоснователно и прибързано.

55. Тези факти са достатъчни за Съда да стигне до заключение, че заинтересованият не е могъл да се възползва от достатъчно ефективно и задълбочено разследване относно твърденията му за малтретиране, причинено му от страна на полицията. Поради това е налице нарушение на член 3 от Конвенцията на това основание.

II. ОТНОСНО ДРУГИТЕ ТВЪРДЯНИ НАРУШЕНИЯ

56. Жалбоподателят се оплаква и от това, че присъдата му е била неправилна и се основава на самопризнанията, които полицията е изтръгнала от него. Оплаква се от факта, че не му е бил назначен служебен защитник пред втората инстанция. И най-накрая се оплаква от отказа на вътрешните съдилища да кумулират двете наказания лишаване от свобода, които са му били наложени в рамките на две различни наказателни процедури.

57. Като взема предвид всички доказателства, предоставени на неговото внимание, и степента, в която е компетентен да разгледа изложените оплаквания, Съдът не намира никакво явно нарушение на правата и свободите, гарантирани от Конвенцията или нейните Протоколи. От това следва, че тази част от жалбата е явно неоснователна и следва да бъде отхвърлена съгласно член 35 §§ 3 и 4 от Конвенцията.

III. ОТНОСНО ПРИЛОЖЕНИЕТО НА ЧЛЕН 41 ОТ КОНВЕНЦИЯТА

58. Съгласно член 41 от Конвенцията,

„Ако Съдът установи, че е имало нарушение на Конвенцията или на Протоколите към нея и ако вътрешното право на съответната Високодоговаряща страна допуска само частично обезщетение, Съдът, ако е необходимо, постановява предоставянето на справедливо обезщетение на потърпевшата страна.”

59. Жалбоподателят не е представил искане за справедливо обезщетение. Поради това, Съдът счита, че не следва да му бъде присъдено обезщетение на това основание.

ПО ТЕЗИ СЪОБРАЖЕНИЯ СЪДЪТ ЕДИНОДУШНО,

1. *Обявява* жалбата за допустима относно оплакванията на основание на член 3 от Конвенцията и недопустима в останалата ѝ част ;
2. *Приема*, че е налице нарушение на член 3 от Конвенцията в материалната му част ;
3. *Приема*, че е налице нарушение на член 3 от Конвенцията в процесуалната му част.

Изготвено на френски език и съобщено писмено на 25 март 2010 г., в съответствие с член 77 §§ 2 и 3 от Правилника на Съда.

Клаудия Вестердик
Секретар

Пеер Лоренцен
Председател